

Wetenswaardigheden rond een agressieve Buizerd *Buteo buteo*

Thijs van Galen

Vorig jaar, in 2007, ergens in juni, werd ik gebeld door iemand van de gemeente Weststellingwerf. Er waren vragen gesteld door de politieke partij Plaatselijk Belang uit Oldelamer: of de gemeente maatregelen wilde nemen tegen een agressieve Buizerd. Oldelamer is een klein dorpje in de gemeente Weststellingwerf, ongeveer 5 km vanaf Wolvega. Wat was er gebeurd?

Langs de openbare weg de Weeren ligt een langgerekt bos waar vroeger de vuilstort was. Hier broeden al jarenlang roofvogels, waaronder enkele Buizerds. Over deze weg fietsen dagelijks ook kinderen die naar de plaatselijke lagere school gaan. Deze kinderen waren aangevallen door een Buizerd die in het bos zijn nest met jongen had. Aan mij werd, als contactpersoon van de Werkgroep Roofvogels Nederland (WRN), de vraag gesteld wat ik hieraan kon doen. Wij inventariseren het gebied op roofvogels, maar met dit soort problemen hadden we tot dan toe nooit te maken gehad. De eenvoudigste oplossing leek ons tijdelijk de gevarenzone te vermijden: als de kinderen een andere route naar school zouden nemen, was er niets aan de hand. Dat was echter geen optie, omdat de kinderen dan te ver zouden moeten omfietsen. Plaatselijk Belang heeft toen een bord geplaatst (zie foto). Verder hebben we er niets meer over gehoord.

Dit jaar, 2008, was de Buizerd weer actief met de verdediging van het nest. Het is het vrouwtje dat de aanvallen uitvoert, gewoonlijk beginnend bij een leeftijd van haar kuikens van 3-4 weken (en ophoudend na het uitvliegen van de jongen, op een leeftijd van ongeveer zes weken). De kinderen was geadviseerd om stokken mee te nemen om zich te beschermen tegen de aanvallende Buizerd. Nog voordat de Buizerd in beeld was, probeerde een elfjarig meisje uit voorzorg de stok, die achter op haar fiets lag, te pakken. Daarbij raakte ze uit balans en kwam ten val. Het gevolg was een scheurtje in haar pols en schaafwonden. De politie en Algemene Inspectie Dienst (AID) zijn toen ingeschakeld. Hierna werd ik gebeld door een moeder die zelf haar kinderen naar school bracht in verband met de Buizerd. Er moest nu van onze kant ook actie worden ondernomen, anders namen ze zelf maatregelen.

Natuurlijk heb ik begrip voor ouders als hun kinderen – al dan niet vermeend – gevaar lopen. Ik besloot daarom mijn vrije maandag op te offeren en de kinderen van en naar school te begeleiden. Ondertussen kon ik mijn ogen de kost geven. Maandag 9 juni fietste ik naar de betreffende plek. Toen ik bij het bosje aankwam, voerde de Buizerd twee keer een schijnaanval op mij uit zonder mij te raken. Dit bleek bij navraag kenmerkend te zijn: de vogel viel alleen solitaire fietsers aan, en altijd van achteren in een lage scheervlucht, zonder ze te raken maar wel snel achter elkaar op afstanden tot 50-70 m van het nest. Het bleek het vrouwtje van dit nest te zijn. De mensen die naast het broedbosje van het buizerdpaar wonen, hebben in 2007 noch 2008 last van de Buizerd gehad, ook niet als ze in hun tuin bezig waren.

Die dag heb ik er vier keer gepost toen de kinderen van en naar school fietsten; geen van deze keren voerde de Buizerd een aanval op de kinderen uit. Omdat deze actie bijzonder werd gewaardeerd door schoolbestuur en buurtbewoners besloot ik een rooster te maken voor de hele week. Onze mensen van de WRN en een paar burens van mij waren bereid te posten.

Een week later, op 16 juni, zaten de drie jongen nog op het nest, dus was ik weer aan de beurt. Tegen 12.00 uur was ook omroep Fryslân aanwezig en mensen van de Leeuwarder Courant, waarmee de Buizerd een paar dagen wereldnieuws was. Woensdag 18 juni kwam onze burgervader met enkele wethouders poolshoogte nemen, met de lokale krant de Stellingwerf in hun kielzog. Omdat zij ons initiatief waardeerden, werd besloten tot de vakantie taxi's in te zetten om de kinderen te halen en te brengen. Een week later zijn de jongen uitgevlogen en is de rust teruggekeerd.

Foto 1. Bord met waarschuwing geplaatst bij de Buizerd van Oldelamer in zomer 2007 (Florian Bymold). *Sign warning the public of an aggressive Buzzard near Oldelamer, summer 2007.*

Inmiddels is door Plaatselijk Belang en gemeente een brief naar het ministerie van LNV gestuurd over deze gebeurtenissen. Wordt vervolgd...

Met dank aan: Tom Jager, Cees Kuipers, Gerrit Hof, Andries van der Veen, Johannes Tax, Lies Lockhorst, Freddie de Vries, onze burgermeester de heer B. van Klaveren.

Summary

Galen T. van 2008. Aggressive behaviour of a Buzzard *Buteo buteo* near its nest. De Takkeling 16: 205-207.

As in 2007, a female Buzzard *Buteo buteo* again defended her nest aggressively against passers-by in 2008. The bird bred in a woodlot in the province of Fryslân, within 50 m of the nearest road and bicycle path. After the chicks had reached an age of 3-4 weeks old, the female started launching semi-attacks against solitary cyclists, always from behind, swooping low overhead in repeated dives. Aggressive behaviour ceased to occur after the chicks had fledged. Inhabitants of the nearest house, bordering the woodlot, were never attacked when in their garden. As one of the passing schoolchildren became slightly injured when preparing herself for defense (she fell from her bike, bruising her wrist), a call for action was raised (remove the bird). The local raptor group, however, initiated a watch for those parts of the day that schoolchildren passed by. The presence of people at the site proved to be an effective deterrent of attacks, and drew a lot of media coverage as well.

Adres: Hobbemastraat 28, 8471 VW Wolvega, www.weststellingwerf.nl

Een agressieve buizerd heeft het gemunt op kinderen in Oudeleamer. De moederroofvogel wil haar jongen beschermen en voert schijnsaavallen uit op naar school fietsen de kinderen.

DOOR Susan van der Vliet

OUDELEAMER - Naar school fietsen zijn Marjet Langeler tijdelijk niet meer het elke-woensdag-ochtend. De Oudeleamer viast twee weken geleden van haar fiets, omdat een stuk onder haar smelbader van dan wilde haken. De grote tak had ze bij zich om zichzelf en haar vriendinnetje te beschermen tegen de agressieve buizerd die ze onderweg tegen konde komen.

Marjet verloor haar evenwicht en schuurde met haar handen en de rechterkant van haar gezicht over het wegdek van het geplaatste. Blauwe vingers, bloeiende schaafwonden in het gezicht en een schavotte in haar pols waren het gevolg. 'Ik kon niet meer fietsen, zo'n pijn deed mijn hand', zegt Marjet.

Vandaag is het gips eraf gehaald en heeft ze verband om haar pols. 'Maar ik durf nog niet langs de buizerd te fietsen', zegt ze, nog steeds ontzaam. Samen met haar twee jongere broertjes wordt ze nu door haar moeder naar school gebracht.

De agressieve buizerd heeft een nest met drie jongen in een boom aan de Weeren in Oudeleamer. Lokale schoolkinderen

Met een stok in de hand langs de buizerd

moeten precies langs die boom fietsen om naar school te kunnen. Plaatselijk belangen heeft een boordje in de berm geplaatst om automobilisten en fietsers voor de buizerd te waarschuwen.

Johan Zijlstra (11) is twee toer belagde door de buizerd. Toen hij vorige week op een snidling naar school fietste, zag hij de roofvogel. Die vloegde ruit om me heen, dus liet hij nog. Belang ging het die langs zijn hoofd. Johan schrok zich niet en fietste snel verder richting school. De vogel had onderbans een bocht van 180 graden gemaakt en vloog van achteren weer over het hoofd van zijn broer. Johan: 'De knaaien rukte mijn hiel'.

Stude een week post een vrijwilliger van de roofvogelgroep bij de weg als de kinderen van en naar school fietsen. Ien van die vrijwilligers kwam niet aanrijden toen de vogel zijn schijnsaavallen op Johan uitvoerde. Met een stansleef trouwste bij de jongen die helemaal overstruit was.

Nu fietst Johan standaard met een stok in zijn hand naar school. Zijn zus Blandje (13) zit op het Liude College en heeft wissende begin- en eindtijden. Omdat de vogelwachter dan niet onder de boom staat, haken haar ouders haar op. 'Ik hoor ik ook stille ik mijn fiet of men', aldus Blandje.

Vorig jaar had het dorp ook al last van een buizerd. 'Waar schakel is het deerde', zegt This van Galen van de roofvogelgroep. 'Wat stellingwerf'. De vogel mag niet worden wegjaagd, omdat ze beschermd is

En erg triest worden ze dat niet. 'Dat is een andere gewoonte', vermoedt Van Galen. 'Deze toont hetzelfde agressieve gedrag'.

Van Galen acht dat de buizerdengruppen ruim vier weken tot zijn en deze week uitvliegen. Hij weet niet wat er mis is gebeuren om dezelfde situatie volgende jaar te voorkomen. 'Hopelijk vindt ze een ander mannetje en gaat ze een kilometer verderop zitten. In het bos waar niemand last van ze heeft', zegt de Wolvegaster.

Antje en Auke Zijlstra haken van de situatie. Niemand kan er wat doen, zegt de moeder van Johan die al bij verschillende instanties om hulp heeft gevraagd. De kinderen moeten maar een andere route nemen. Antje: 'Dat is heel oerouwe'. 'Dat de vogel bescherm is, zit vader Auke nog het meeste dwars. 'Ja hoor sit dat met die bern'.

Een medewerker van de roofvogelgroep op afstand als de kinderen van en naar school fietsen. Op de fotofoto Marjet Langeler die ten val kwam toen de vogel haar aanviel.

Foto's: L. G. van der Vliet

In het dorp gingen geschreden zich tegen een auto van een dorpeping te plaatsen had gevolgen.